GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 51. | Joi, 11 Iuliu|29 Iuniu | 1878.

Miscarile electorale.

Brasiovu, 10 Iuliu 1878.

Miscarile electorale in Ungari'a si Transilvani'a au inceputu. Partidele maghiare si-au publicatu manifestele loru si lupt'a intre guvernamentali si opositiunali, intre estremi si moderati s'a incinsu pe tota line'a.

Alegerile dietale in tierile aceste nu au oferitu niciodata unu spectaculu atragètoriu. Declamatiuni esagerate maghiare si maghiaróne, terrorisari de tóte speciele, cateva capete sparte . . . eata tabloulu lupteloru electorali la maghiari. Nu voimu se dicemu, ca metod'a acést'a nu s'ar' practicá intr'unu modu séu altulu si sub alte ceriuri constitutionale. Guvernele, cari voru se'si creeze cu ori-ce pretiu o maioritate docila si plecata in parlamentu, o céta de mameluci gat'a spre servire, nu sunt prea scrupulóse in alegerea mediulóceloru de agitatiune electorala. „Ciomagasii" se gasescu pretutindenea, unde libertatea alegeriloru este sinonima cu libertatea de a intrebuintiá tóte mediulócele de pressiune, ce stau momentanu la dispositiunea celoru dela potere.

Ceea ce sternesce unu deosebitu interessu faç'a de viitóriele alegeri este insemnatatea, ce trebuie se i se atribuie intr'unu momentu, candu pentru monarchi'a austro-ungara incepe o noua epoca, care va avé o influintia decisiva asupra desvoltarei sale interne. Maghiarii simtu, ca se prepara in ascunsu mari evenimente, ei vedu, ca furtun'a, ce se redica despre Orientu, nu póte trece fora a sguduí si la temeliele esistintiei natiunei maghiare, de aceea ingrigirile loru crescu din dí ce merge si nemultiamirea cu politic'a de pana acuma, cu resultatele dobendite de guvernulu actualu devine totu mai intensiva si mai generala. Sub asemeni impregiurari ne potemu asteptá la o lupta crancena intre partid'a guvernamentala si opositiunea maghiara.

Asianumit'a „opositiune intrunita" posede unu mediulocu poternicu de agitatiune in cestiunea ocuparei Bosniei si a Herzegovinei. Nu este greu a demonstrá alegatoriului maghiaru, ca politic'a de ocupare póte provocá mari pericole asupra Ungariei, ca din aceea numai slavismulu póte profitá s. a. s. a. Organele opositiunale sunt neobosite in demonstrarea releloru, ce potu resultá din actiunea orientala a Austro-Ungariei. „Ori-ce alegatoriu, care va votá peutr'unu candidatu alu guvernului, va fi responsabilu inaintea lui Dumnedieu si a ómeniloru pentru periculu si ruin'a ce-o provóca asupra Ungariei politic'a guvernului" — esclama diuariulu stangei moderate.

Cele mai grave acusari intimpina in press'a opositiunala comitele Andrásy, adjutoriulu seu Tisza si maioritatea camerei, care nu s'a opusu politicei loru. Maghiarii asteptau cá Andrásy se prepare resbelulu cu Russi'a si candu colo elu cerú dela congressu mandatulu de a luá Turciei doue provincii. Conflictulu doritu cu rusii s'a straformatu deodata intr'unu conflictu cu turcii. Nu insémna acést'a a resturná intrég'a logica a adeveratiloru maghiari?

Mai multa apa a manatu inse cestiunea ocuparei bosniace pe mór'a Kossuthianiloru. Publicamu mai la vale manifestulu loru. Cea mai aspra imputare, ce-o potura face Kossuthianii guvernului, a fostu aceea, ca totu ce a facutu — i s'a dictatu dela Vien'a. Ungariei 'i sunt manile legate, ea nu mai are vointia, trebuie se jóce asia, cumu 'i canta cei din Vien'a, esclama ómenii stangei estreme, si nimeni, credemu, nu va sustiené, ca cuvintele loru voru resuná in pusthia. Din contra, Kossuthianii potu contá acuma mai multu, cá oricandu, ca voru reesí in cercurile loru de alegere, bá voru castigá inca si mai multu terenu.

Pana acuma amu vorbitu numai de partitele maghiare, ce facu inse natiunalitatile? Se pare, ca vocea loru a amutitu nu numai in parlamentu, dér' si in tiéra mai de totu. Aparinti'a acést'a nu e greu de esplicatu. Déca diece ani de domnia au potutu se produca la suprematistii maghiari atata desamagire si nemultiamire, cumu ar' fi fostu cu potintia, cá se remana fora efectu asupra popóreloru nemaghiare diece ani de asuprire, ce au trebuitu sei indure? Este efectulu unei oboseli momentane, ce cuprinde pe omu in cursulu unei lupte indelungate, nicidecumu inse efectulu descuragiarei, alu desperarei.

Nu, opositiunea nationala in Ungari'a si Transilvani'a inca traiesce, amortirea ei a fostu numai aparenta, ea se redesteapta. Niciodata indreptatirea ei nu a fostu mai mare, cá astadi candu statele europene acorda drepturi nationale si politice de a rondulu: bulgariloru, bosniaciloru, greciloru, arnautiloru, evreiloru din Turci'a.

Ceea ce ne interesèza pe noi in prim'a linea este atitudinea romaniloru, aloru trei milióne de romani din Transilvani'a si Ungari'a. De acést'a ne vomu ocupá in numerulu viitoriu.

Romani'a in respanthii.

Domnii Ionu Bratianu si Cogalniceanu, delegatii Romaniei la congressulu din Berlinu, au sositu Dumineca sér'a in Bucuresci. Prim'a loru ingrigire a trebuitu se fia a dá séma inaintea natiunei despre resultatulu missiunei, ce le-a fostu incredintiata, ai face cunoscute resolutiunile congressului. De aceea s'a intrunitu fora amanare (Luni la amédiu) consiliulu de ministri. Inca in aceea-si di presiedintele camerei a facutu cunoscutu deputatiloru, ca guvernulu cere, cá Marti la 2 óre deputatii si senatorii se convina in localulu senatului la o intrunire particulara, spre a ascultá pe delegatii reintorsi dela Berlinu si spre a se consultá asupra resolutiuniloru, ce sunt a se luá faç'a de decisiunile congressului.

Romani'a a ajunsu érasi in respanthii. Momentulu este catu se póte de gravu, o simte fiecare. Pe care cale se apucamu? Se protestamu in contra retrocederii Basarabiei, si in ce modu? Se primimu Dobrogi'a séu se-o respingemu? Aceste cestiuni de suprema gvavitate framenta astadi intrég'a societate romana. Fiacare romanu adeveratu este preocupatu in momentulu de faç'a de o profunda ingrigire pentru viitoriulu patriei iubite. Cumu vomu esí din periculele situatiunei presente? . . .

Pana in momentulu, candu scriemu, nu amu capetatu nici o scire despre decursulu importantei intruniri de Marti. Ne marginimu dér' a trece in revista unele apretiari facute de diuariele romane in ajunulu decisiunei ce va fi a se luá de catra corpurile legiuitórie. „Telegraphulu" dice, ca in parlamentu si chiaru in tiéra sunt doue opiniuni in privinti'a atitudinei ce trebuie se urmeze romanii faç'a cu decisiunile congressului si adeca:

„Prim'a opiniune este se protestamu contr'a retrocedarei Basarabiei si se respingemu atatu Dobrogea catu si ori-ce alta compensare, chiaru candu acésta compensare ni s'ar' dá sub titlu de rotundirea fruntariiloru séu de despagubire de resbelu. Acei, cari sprigineseu acésta opiniune, dau motivulu, ca, luandu Dobrogea, sub ori-ce forma ni s'ar' dá, consimtimu indirectu la schimbulu cu Basarabi'a; ca noi, cari ne-amu batutu pentru liberarea popóreloru, amu fugí dela principiulu nationalitatiloru si amu adoptá pe acel'a alu concisteloru; ca in fine vomu intrá intr'o rivalitate necontenita cu bulgarii si acelu pamentu va fi punctulu de discordia, care póte se aduca cu timpu consecintie grave.

„Cealalta opiniune este, ca trebuie se protestamu cu energia contr'a retrocedarei Basarabiei, reservandu-ne dreptulu asupr'a ei; dér' se primimu Dobrogea, déca ni se va dá cá despagubire de resbelu séu pentru regulare de fruntarii. Sustienetorii acestei opiniuni dicu, ca viitoriulu ne-ar' condamná, déca ni s'ar' luá din teritoriulu nostru si amu respinge altulu, care cu timpulu a apartienutu si acel'a Romaniei, dupa cumu probéza acte istorice si dupa cumu se vede intr'unu memoriu, ce romanii l'au datu congressului dela Parisu; ca déca amu refusá Dobrogea, dupa ce ni se va luá Basarabi'a, amu remané fora nici unu debusiu atatu la gurile Dunarei, catu si la mare, astfeliu, ca totu comerciulu nostru ar' avé interessu la acést'a; ca in fine totu este unu castigu a avé unu pamentu óre-care, de catu a nu avé nicidecumu."

Dupa cumu se apera aceste opiniuni, adauge numit'a fóia, se pare ca fiacare din acei, cari le sustienu, are dreptate. Pentru protestulu contra retrocederii Basarabiei, cum se vede, nu e divergintia de opiniuni, catu pentru cealalta cestiune, aceea, a primirei séu a respingerei Dobrogei e apoi resolvarea ei depinde mai multu dela informatiunile ce le voru dá delegatii sositi dela congressu.

„Romani'a Libera" face appellu la toti romanii, cá se'si dé man'a. Mandatari ai natiunei, esclama ea, ganditive bine la pericululu, ce amenintia viéti'a statului romanu; numai prin unire si cu intieleptiune in lucrari 'lu vomu poté inlaturá; se inceteze dér' acele framentari ascunse, miscate de patimi vulgare. Singur'a nedreptatita prin tractatulu, ce se gatesce la Berlinu, dice numit'a fóia — e Romani'a. Angli'a, Austri'a si Greci'a, cari n'au arsu nici o cartusia si n'au jertfitu nici unu soldatu dobendescu folóse materiali din impartirea Turciei, Russii, Muntenegrinii, Serbii, si Bulgarii se alegu toti cu folóse póte mai mari de catu sacrificiele facute. Numai romanii, a caroru vitejia a sburatu peste totu pamentulu, cari au facutu sacrificii in bani si in ómeni mai pre susu de poterile statului loru, numai densii sunt nepastuiti de marii judecatori ai Europei oficiale, — apoi intréba: Ce se facemu in faci'a acestei hotariri sdrobitórie? Astadi avemu de a face nu cu Russi'a necredintiósa, nerecunoscétória si brutala ci cu Europ'a s. c. l.

Diuariulu opositiunalu conservatoriu „Press'a" constata asemenea acést'a impregiurare dicêndu, ca hotarirea Europei nu se póte lesne nesocotí. Astadi póte fi vorba numai de a cautá a ocolí reulu, candu nu 'lu potemu evitá. Ar' trebuí, dice „Press'a", cá si vieati'a nóstra interna politica, moravurile vietiei nóstre publice se se transfórme órecumu spre a se pune in acordu cu importanti'a ce a capetatu statulu romanu prin recunóscerea independintiei sale si prin rolulu ce'lu are in Orientu; ar' trebuí se uitamu odata micele nóstre divisiuni de partida si se privimu mai departe peste strimtulu orizontu ce ne 'ncungiura, ca-ci atunci vomu vedé mai claru. (Ar' fi fostu de doritu cá conservatorii, a carora atitudine nu a corespunsu pana acuma mai de locu postulatului de mai susu, se puna odata in pracsa convictiunile acestea ale „Pressei", respicate la diferite ocasiuni!) „Press'a" adauge mai departe, ca dilem'a pentru romani pare a fi séu se se umileasca séu se se certe cu tota Europ'a; cumu se scapamu din acést'a alternativa?

Dupa acést'a pune cestiunile mai susu memorate, mai adaugêndu un'a noua, ca óre Romani'a n'ar' poté primi Dobrogi'a nu cá schimbu pentru Basarabi'a, ci cu declaratiunea, ca o ié cá o simpla anecsare de pamentu pentru sacrificiele facute in resbelu? In fine dice, ca o cestiune din cele mai importante e, déca va trebuí se se conchiame o adunare constituanta. „Press'a" incérca apoi a se apará in contra acusarei „Romanului", ca conservatorii tindu a restringe libertatile constitutionali si pentru aceea ceru convocarea unei consti-

tuante. („Romanulu“ adeca sustiene intr'unu articulu de fondu, ca conservatorii ar' fi gat'a a primi Dobrogi'a in schimbu cu Basarabi'a, ca tactic'a loru merge intr'acolo, cá luandu apoi de pretestu schimbarea de teritoriu, se convóce o constituanta si se revisuiésca constitutiunea, voindu astfeliu a-si asigurá domni'a prin sugrumarea libertatiloru publice.) „Press'a“ nu e de parerea „Romanului“, ca schimbarea de teritoriu, primirea Dobrogei séu chiaru refusarea acestui teritoriu s'ar' poté face printr'o lege ordinaria, votata de parlamentu. Constituant'a, dice, ea trebuie dér' convocata mai cu séma pentru modificarea art. 7 din constitutiune, ca-ci prin anecsarea Dobrogei o suma de musulmani voru deveni cetatiani romani. In fine dice, va fi de lipsa o constituanta, pentru-ca multi credu, ca ar' fi mai bine, cá Romani'a se iè numele si rangulu de Regatu, care e mai de acordu cu ierarchi'a si usurile internationale si mai potrivitu si cu importanti'a noului statu, si in casu de asia numai o constituanta va fi in dreptu a declará Romani'a de Regatu.

Pe care din cararile respanthiei va apucá Romani'a? Respunsulu ni-lu voru dá corpurile legiuitórie.

Pap'a Leo XIII si Germani'a.

Decandu s'a suitu Leo XIII pe tronulu pontificalu, relatiunile Curiei papale cu cas'a domnitória germana au devenitu multu mai bune. Leo alu XIII spera se ajunga cu binele si cu frumosulu ceea ce antecessorele seu voiá se stórca prin cea mai estrema opositiune. Isi va poté óre ajunge scopulu? Acésta o potemu judecá mai bine din doua autografe imperatesci, publicate dilele aceste in Monitoriulu oficialu alu Germaniei. Primulu este unu respunsu alu imperatului Wilhelmu la scrisórea, prin care Leo XIII 'i face aretare despre suirea s'a pe tronulu papalu, dandu totodata espressiune parerei de reu, ca nu a aflatu totu aceleasi bune relatiuni intre Prussi'a si Pontificatulu romanu. In acestu respunsu, datatu din Berlinu, 24 Martiu 1878 imperatulu felicita mai antai pe pontifice la alegerea s'a, apoi accentuéza, ca poporulu germanu a pastratu in tóte timpurile pace in intru si ascultare façia de autoritate si spera, ca poternicei influintie a Santiei Sale 'i va succede se aduca la ascultare façia de legile tierii si pe aceia din prelatii catolici, cari pana acuma au fostu renitenti. — Dupa ce Pap'a intr'o scrisore datata dela 7 Aprile a esprimatu din nou speranti'a, ca bun'a intielegere trecuta se va restabilí si a aretatu, ca mediuloculu de a ajunge la acestu resultatu ar' fi o modificatiune a diverseloru dispositiuni legislative, principele mostenitoriu a adresatu Papei, in 20 Iuniu, o scrisóre, publicata asemenea in Monitoriu, in care multiamesce pentru simpathi'a manifestata de santulu scaunu cu ocasiunea atentatului dela 2 Iuniu. Principele mostenitoriu adauge, ca nici odata unu monarchu prussianu nu va poté subscrie ceea ce doresce Pap'a in scrisórea s'a dela 27 Apr., cá legile constitutiunei prussiane se fia modificate dupa principiile bisericei romano-catolice, pentru ca independenti'a monarchiei prussiane ar' suferí o scadere prin aceea, ca miscarea libera a legislatiunei sale ar' fi supusa unei poteri straine. (adeca pontificatului romanu.)

„Déca si nu sta in poterea mea, dice mai departe principele mostenitoriu, si póte nici in aceea a Santiei Vóstre, a regulá acuma unu conflictu seculariu de principii, totu sunt inse gat'a a tractá dificultatile conflictului in unu spiritu de pace si de conciliatiune, care resulta din convictiunile mele chrestinesci.“ Supunendu, ca la Pap'a va aflá totu acelea-si dispositiuni, principele mostenitoriu nu renuntia la speranti'a, ca acolo, unde o intielegere asupra principieloru nu va fi possibila, celu puçinu simtieminte reciproce de conciliatiune voru lasá deschisa pentru Prussi'a calea spre pace, care n'a fostu inchisa niciodata celorulalte state. —

Ambele scrisori sunt contrasemnate de principele Bismarck. Ele si contienu ideile cancelariului germanu. Lui 'i convine a face pace cu Vaticanulu, dér' fora cá prin acést'a se sufere o alterare principiele sale. Ce vrea Pap'a si ce vrea Bismarck? Principiele, pentru cari se lupta unulu si altulu, se potu resumá in doue cuvinte: celu d'antaiu voiesce omnipotenti'a bisericei, alu douilea omnipotenti'a statului. Aceste sunt doue estreme, intre cari o pace durabila nu se póte inchiaié. Si unulu si altulu din ele este periculosu libertatii popóreloru.

Manifestulu kossuthianiloru.

Nu de multu amu publicatu appellulu „opositiunei intrunite“ catra alegatorii Ungariei, acuma vomu reproduce punctele esentiale din manifestulu electoralu alu partidei dela 1848, a kossuthianiloru, Manifestulu acest'a e publicatu de catra comitetulu esecutivu alu stangei estreme, subscrisu de Daniel Irányi si suna asia:

„Ce a facutu guvernulu in cei trei ani din urma, a implinitu sperantiele indreptatite ale natiunei si promissiunile ce i lea facutu? Nu voimu se negamu, ca nu ar' fi nisuitu spre acést'a, cu tóte aceste budgetulu arata unu deficitu de 30 milióne, noue imposite (dari) au fostu introduse si darile de pana acuma au fostu urcate. Diet'a antemergetória ne-a lasatu doue mediulóce de scapare: afaceri vamali independente si banca independenta. Guvernulu si maioritatea au respinsu ambele. Si pentru ce? Pentru-ca asia o au voitu in Vien'a, pentru-ca numai cu acestu pretiu — dicu ei — s'a potutu sustiené concordi'a intre ambele state. In 1867 Ungari'a a fostu despoiata de drepturile sale de statu cele mai inalte, spre a asigurá — cumu diceau — bunastarea ei materiala, acuma au sacrificatu conditiunile bunastarei materiale, pentru cá se potemu se ne bucuramu si mai departe de bunatatile vitregei constitutiuni. Ne au facutu slugi pentru cá se potemu fi bogati, ne facu cersitori, pentru cá se potemu se remanemu slugi. Guvernulu dice, ca e liberalu si ne-a asiguratu, ca va introduce reforme liberale. Cevasi bunu si folositoriu totu mai facura, dér' dreptulu municipalitatiloru l'au restrinsu, libertatea religiunaria n'au introdus'o, catholiciloru nu le-a asiguratu autonomi'a, si dreptulu de intrunire cutezara alu regulá pe calea ordonantieloru. Ei promisera, ca voru face o politica nationala si lasara, cá celu mai bunu aliatu alu nostru, Turci'a se fia atacata cu arm'a de inimiculu nostru celu mai mare si se pare, ca acuma sunt gata a impartí prad'a. Si pentru ce tóte aceste? Pentru-ca asia o voiescu in Vien'a. Sistemulu afaceriloru comune apasa cá unu alpu pe umerii barbatiloru nostri de statu. Déca inse, radimati pe intrég'a natiune, ar' fi cutezatu a se opune, atunci ar' fi cedatu partea cealalta (Austri'a.) Si maioritatea camerei pórta vina, ca-ci a sustienutu pe guvernu in tóte cestiunile aceste. Toti au gresitu prin urmare si nu sunt demni de increderea natiunei. Cu tóte aceste inse caus'a capitala a reului nu zace in ómeni, ci in sistemulu afaceriloru comune; pe catu timpu va sustá acest'a patri'a nóstra nu póte fi libera, poporulu nostru nu póte fi fericitu. Constitutiunea este numai o zidire in ventu, vointi'a natiunei numai o vorba góla. Suntemu o provincia si preste acést'a o colonia. Se dice, ca amu fi slabi; sunt óre acei'a, cari procedu astfeliu cu noi, atatu de tari? Avemu unu dreptu la independintia si simtiulu de conservare ne spune se-o castigamu. Déca voimu se mai traimu cá natiune, trebuie se ne castigamu independinti'a de Austri'a. Armele pentru acestu scopu le posedemu in votulu nostru. Se votamu asiadér'. Déca ve este scumpu binele patriei, fericirea vóstra si a fiiloru vostri, votati pentru barbati de aceia, cari voiescu se recastige independenti'a Ungariei, se restabilésca libertatea si egalitatea, se usiureze sarcin'a poporului, a caroru trecutu si caracteru ne da garantia pentru viitoriu.“ —

Dela Congressu.

Corespondentulu diuarului „le Temps“ apretiandu portarea delegatiloru romani la Berlinu, telegraféza urmatoriele:

„Déca dd. Bratianu si Cogalniceanu au pacatuitu prin ceva, acestu ceva este unu escesu de zelu patrioticu: toti acei'a, cari i-au vediutu la lucru in Berlinu, sciu, ca ardórea acestor'a, in apararea causei patriei loru, nu s'a recitu unu singuru momentu, totu ce erá cu potintia de facutu, ei au facutu cu o statornicia si cu unu curagiu admirabilu in contr'a tuturoru furtuniloru redicate asupr'a loru; si déca compatriotii acestor'a au celu mai micu simtiementu de dreptate, voru fi datori a le face la Bucuresci o primire totu asiá de caldurósa, cá si candu ar' fi castigatu o victoria.“

Declaratiunea ce a facut'o primulu representantu alu Turciei Karatheodori-pasi'a la inceputulu siedintiei congressuale din 4 Iuliu a. c. cu privire la cestiunea Bosniei si a Herzegovinei suna asia: „Considerandu dorintiele esprimate de catra marile poteri reunite in congressu, relativu la ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei din partea Austro-Ungariei, Sublim'a Pórt'a nu se opune mai multu acestoru dorintie. Ea consimte la ocupatiune, reservandusi o intielegere directa cu Austro-Ungari'a asupra cestiuniloru ulterióre.“ Dupa acést'a declaratiune i s'a datu Austro-Ungariei mandatulu de ocupatiune formalu europeanu. Ce se atinge de „cestiunile ulterióre“, i se scrie lui „Neue freie Presse“, ca aceste s'ar' referí la o gradata ocupatiune a ambeloru provincie, pentru cá Pórt'a se aiba timpu a-'si retrage trupele regulate, ce mai are acolo.

Decisiunea congressului in privinti'a Greciei, luata in siedinti'a din 5 Iuliu, suna dupa „N. W. Tagblatt“ astfeliu: Congressulu invita sublim'a Pórta, a inchiaiá cu guvernulu elenicu unu tractatu rectificatoriu de fruntarii. Congressulu e de parere ca acést'a rectificare trebuie se aiba de basa o linea, ce duce dela riulu Salumbri'a in Tessali'a pana la Calam'a négra in Epiru (vis-a-vis de Corea). Poterile ofera bunele loru servitii pentru casulu, candu negotiatiunile intre Turci'a si Greci'a ar' intimpiná dificultati.“

Eata scrisórea ce a adresat'o asta primavéra princ. Gorciacoff, dlui Cogalniceanu, voindu alu pregati de sosirea lui Ignatieff:

Domnule Ministru,

Majestatea S'a Imperatulu considera momentulu cá venitu, de a lamurí cateva cestiuni, care sunt in reportu cu pacea ce este in perspectiva a se incheiá, si pe care amu fostu in positiune a le desvolta Excelentiei Vóstre in trasuri generale. Voimu, ca relativu la acést'a se nu iesa neintielegeri.

Pentru a inlaturá acestea, stapanulu meu luminatu a tramisu pe adjutantulu generalulu comitele Ignatieff la Bucuresci. Elu ve va espune scopurile Cabinetului Imperialu. Escelenti'a Vóstra cunósce deja directiunea loru generala. Dv. sciti, ca nutrimu dorinti'a de a face pentru Romani'a totu ce ar' fi posibilu de a se face pe terenulu diplomaticu. Inse dvóstra sciti, ca avemu si de aperatu interesse si drepturi, asupra caror'a nu potemu negociá. Ceea-ce asteptamu dela Guvernulu Romanu, este o rationare justa si precisa a positiunei sale si a nóstra. In acestu modu traditiunile, cari léga Romani'a de Russi'a voru poté continua si a se intarí. Tiér'a Vóstra are de multiumitu totu trecutulu ei acestoru traditiuni, si credu, ca in ele, va gasi si in viitoriu spriginulu celu mai securu. Comptezu pe inalt'a intieleptiune a Excelentiei Vóstre si a dlui Presiedinte de Consiliu, ca intrunu momentu, care póte deveni hotarîtoriu pentru relatiile ambeloru tieri, veti face se prevaleze vederile superióre ale omului de statu asupra indemnuriloru si passiuniloru de partidu.

Primiti etc.

Gorciakoff.

Din camer'a romana.

In siedinti'a de Joi 22 Iuniu v. deputatulu M. Gr. Bonachi a interpelatu pe d. presiedinte alu consiliului de ministri spre a'i respunde asupr'a urmatórieloru doue cestiuni:

1. Déca dnii ministri Bratianu si Cogalnicénu, plecati la Berlinu cá delegati pe lenga congressu, sunt tramisii representatiunei nationale séu ai guvernului;

2. Déca unulu din acesti delegati si anume d. M. Cogalnicénu este autorisatu si de cine anume a lucrá pe lenga congressu in contr'a vointiei nationale esprimata in modu solemnu, dupa cumu s'a denunciatu acést'a in siedinti'a secreta, tienuta cu unu numeru numai de 15 deputati, in localulu ministeriului de interne, sub presiedinti'a domnului presiedinte alu consiliului de ministri.

Desvoltandusi interpelarea ds'a da citire unei motiuni si róga adunarea s'o voteze in unanimitate.

D. C. A. Rosetti, presiedintele consiliului: Dloru deputati, ve declaru, ca cu cea mai adenca dorere amu auditu cuvintele rostite de d. interpelatoru si acésta durere este din cele mai adênci, pentru-ca unu representante alu natiunei, unu omu cu calitati eminente, cá ale oratorelui, care a vorbitu acumu, alege tocmai aceste momente delicate, cá se faca o acusare guvernului intregu si camerei intregi, tocmai aceste momente, in care fiacare omu trebuie se stè si se cugete in elu insusi di si nópte, in tocmai cá adeveratii chrestini, candu se ducu inaintea potirului, cá se se comunice.

„Bande de hoti au fostu totudéun'a si credu, ca s'a doveditu, ca acumu suntu hoti mai pucini, de catu altadata, si ca se prindu mai multi decatu totudéun'a, se prindu mai toti: cei din Bucuresci s'au prinsu toti, si ceilalti se urmarescu pretutindeni. Care din dvostra, dloru, nu'si a simtitu sufletulu amaritu si anim'a strapunsa de dorere, de junghiuri, de sageti, candu a auditu pe onor. preopinante, despartiendu pe camera de guvernu si pe guvernu de camera, candu intréba, cine a tramisu pe representantii Romaniei la congressu, camer'a séu guvernulu? — Cine ia tramisu? I-a tramisu representatiunea nationala, i-a tramisu natiunea impreuna cu guvernulu, care suntu un'a si aceeasi. S'au dusu si dela noi ministrii tierei, cumu s'au dusu ministrii din tóte tierile Europei; s'a dusu

presiedintele consiliului de ministri si ministrulu de esterne, care mai antaiu au venitu aci, in sinulu representatiunei nationale, de 'si-au aretatu program'a loru, si camer'a a aprobat'o. V'amu spusu si o repetu, ca nu se póte, cá acesti delegati ai natiunei se fi càlcatu unu singuru momentu program'a loru aprobata de tiéra, si ve afirmu, ca inaintea congressului acel'a, pe care dtale 'ti place se lu acusi, a fostu celu mai sublimu: am telegrame chiaru, ca d. Cogalnicénu a facutu onóre natiunei romane prin patriotismulu, prin inteligenti'a, prin caldur'a, cu care a sustienutu drepturile Romaniei in faci'a congressului. Tóte acele discursuri se voru tiparí si le va vedé tiér'a. Cumu vii dér' dt'a si intrebi: cine 'i-a tramisu? Apoi pe toti aceia, cari stau aci pe acésta banca, cine 'i-a adusu aici?

„Nimeni, dloru, nu póte astadi se atinga pe representantii nostri pana nu vomu cití actele loru si pana nu vomu cunósce totu ce au facutu. Totu ceea ce potu se ve afirmu este, ca nici unulu din ei, nici oficialu, nici oficiosu, n'a lucratu, de catu conformu programei stabilite de natiune, si este peste potintia se admitemu, ca s'ar' gasí unu singuru Romanu, care se nu apere cu tóta credinti'a si poterea program'a natiunei (Aplause). E peste potintia, pentru ca atunci acelu omu n'ar' mai fi Romanu, n'ar' mai esistá. Asi poté se dicu, dloru, ca Romani'a nu póte se aiba inamici in afara, pentru ca ea totdeaun'a a fostu credinciósa angagiamenteloru ei, totdeaun'a a avutu simtieminte nobile, totdeaun'a a fostu leale, sincera catra toti, n'a incelatu pe nimeni si n'a amblatu niciodata in ascunsu, cá mosioroiulu, cá se surpe pe cineva, ci a lucratu la lumin'a mare, 'si-a aretatu credinti'a ei, 'si-a sustienutu drepturile ei pe façia si cu staruintia, si vedeti, ca opiniunea publica din Europ'a intréga ni le recunósce si ni le aproba. Nu a remasu o singura voce in pres'a europeanu, unu singuru diuariu, care se nu spuna, catu de nobila si leale a fostu Romani'a in aperarea drepturiloru sale. Si credeti dvóstra, ca atunci, candu tótá opiniunea publica dice, ca drepturile nóstre sunt sacre, ca déca congressulu le-ar' sacrifica, ar' face unu mare reu, s'ar' gasi unu Romanu, care se mérga se lucreze in contra acestoru drepturi? Ei bine, acést'a nu intra in anim'a unui adeveratu Romanu, si prin urmare, nu póte intrá acést'a nici in ide'a representatiunii nationale.

„Ne-amu intrunitu si ne vomu intruní pe tóta diu'a; ne intrunimu, cá se ne luminamu unii pe altii, se spunemu fia-care ce 'i vine in gandu, fara controlu, in adunari particulare. Dér' pentru acést'a se vii d-tea in siedintia publica, se ne dici, ca amu violatu dreptulu representatiunii nationale, déca ne-amu intrunitu 16 insi, si se declari, ca guvernulu actualu refusa intrunirca deputatiloru, acést'a nu o potu pricepe. Eu v'amu rogatu se ne intrunimu in tóte serile, cá se nu perdemu diu'a de lucru aci, ca-ci Europ'a se uita la noi, si se potu gasí si intre straini ómeni, cari se voiésca, ca, déca nu Romani'a, dér' celu puçinu libertatile publice, de care ne bucuramu, constitutiunea nóstra se fia distrusa. Prin urmare, inca odata dicu: se fimu, cá crestinulu inaintea altarului, candu se duce se se comunice, adi mai cu séma, candu póte sunt ómeni afara din tiéra, cari voru se ne suprime acésta constitutiune atatu de liberala si drepturile acestei natiuni; ca-ci dvóstra sciti, ca numai prin libertate o natiune póte deveni tare si 'si póte impliní missiunea ei, si se póte gasí si in strainetate ómeni, cari se nu voiésca a vedé acésta natiune mare, puternica si nobile, cum s'a aretatu ca este. Ve rogu dér' se trecemu in unire cu totii la lucru. Peste trei patru dile delegatii nostri din Berlinu voru sosí aci. Atunci ve veti intruní cu totii si in publicu si ori unde veti voí, veti luá cunoscintia de tóte, si veti decide in suveranitatea si in intieleptiunea dvóstre, ceea ce credeti ca trebuie facutu. (Aplause.)

D. M. Gr. Bonachi. Dloru, scopulu interpelarei mele, de si 'i s'a datu unu aspectu ostilu, a fostu celu mai pacificu; nu am avutu altu scopu, de catu se audu din gur'a dlui presiedinte alu consiliului acele cuvinte, pe care le-ati auditu si dvóstra in privinti'a dlui Cogalniceanu. In urm'a acestor'a declaru, ca'mi retragu motiunea si sunt satisfacutu.

D. presiedinte alu consiliului. Eu nu amu disu de catu ceea ce este si in anim'a fiacarui Romanu.

D. presiedinte. O motiune nu se póte retrage de catu atunci, candu camer'a voiesce. — Adunarea consultata incuviintiéza retragerea motiunei. —

O voce patriotica.

D. Mihailu Balsiu membru alu partidei conservative a adressatu diuariului „Press'a“ cu privire la atitudinea viitória a romaniloru, urmatórea scrisóre adeveratu romanésca si patriotica:

„Strigatulu de durere alu romaniloru a remasu fara nici unu efectu asupra areopagului din Berlinu. Representantii poteriloru celoru mari si civilisate ale Europei, adunati la Berlinu, spre a judecá dupa dreptate, au aprobatu calcarea cea mai flagranta a dreptului si a echitatii. Ei au declaratu, ca nu gasescu in cestiunea Romaniei nici unulu din acei factori, prin cari se represinta in principiu poterea Europei, si ca prin urmare, nici un'a din poteri nu are motive indestulatórie spre a impedica cu forti'a armeloru procederea brutala a Russiei facia cu Romani'a. Memorandulu Romaniei a atinsu, in tóte casurile, unu scopu. Elu va remané in istoria, cá unu monumentu neperitoriu alu decadentiei simtiului moralu alu dreptului in Europ'a: elu va spune generatiuniloru viitorie, cum ingratitudinea a potutu deveni unu mediulocu permisu pentru ajungerea de scopuri politice; cum calcarea cea mai absoluta a credintiei in santiani'a tractateloru s'a potutu inaltia la rangulu de dogma politica. Decisiunea congressului din Berlinu este de o insemnatate fórte grava si vetamatória pentru interessele Romaniei. Ea este de o importantia politica estraordinaria si totu asia de insemnata este influinti'a morala si acést'a nu numai asupra poporului romanu, ci chiaru asupra tuturoru popóreloru. Verdictulu mariloru poteri va slabí credinti'a in equitatea loru politica si va produce o impressiune teribila asupra popóreloru mai mici, a caror'a esistentia nu se baséza pe poterea morala a dreptului gintiloru si pe respectulu tractateloru.

„Toti romanii cunóscemu marea valóre politica, ce are Basarabi'a pentru tiér'a romanésca. Istori'a Romaniei este plina de dovedi despre marea importantia ce principii si poporulu romanu atribuiau posessiunii Basarabiei. Stefanu celu Mare priviea Cetatea Alba, cá un'a din cele mai importante cetati ale Moldovei. Torente de sange moldovenescu s'au versatu in lupta contra turciloru, pentru posessiunea acestei cetati, si mii de fiii din cei mai bravi ai tierei 'si-au gasitu o mórte gloriósa in aperarea ei. Atatu de multu a fostu petrunsa populatiunea si boierii Moldovei despre necesitatea Basarabiei, pentru interessele vitale ale tierei, incatu, dupa cedarea Basarabiei in 1812 catra Russi'a, nici o pressiune a guvernatoriloru russi, nici un'a din persecutiunile sistematice esercitate asupra proprietariloru romani, n'a fostu in stare se 'i faca a 'si vinde mosiile loru de buna voia. Boerii moldoveni, cá Costache Balsiu, s. a. preferau mai bine se renuntie la venitulu loru legitimu de pe mosiile din Basarabi'a, si nu le-au vendutu de catu in urm'a uneltiriloru de totu felulu, prin cari erau amenintiati de a le perde fara nici o compensatiune. Candu, dupa unu intervalu de 44 de ani, o parte din acelu teritoriu rapitu s'a redatu vechiloru sei posessori, anima tutuloru romaniloru tresarea de fericire si bucuria si tóta tiéra resuna de dulcile cantari, ce acestu faptu a inspiratu poetului nostru Alesandri. Era atunci timpulu redesteptarii poporului romanu, dupa o sclavia indelungata sub jugulu domnirei fanarioti1oru si recastigarea acelei parti a Basarabiei, oricatu de mica erá, se priviea, cá unu fericitu auguru pentru viitoriulu Romaniei. Si se nu se créda, ca poterile au voitu se aduca numai o paguba teritoriala Russiei, candu au inapoiatu Moldovei aceea parte a Basarabiei cu gurile Dunarei, precumu asemenea nu trebuie a se aprecia importanti'a acelei bucati de pamentu numai dupa numerulu mileloru sale patrate. Ca-ci acést'a neinsemnata bucata de pamentu coprinde gurile celui mai importantu din fluviile Europei. Intr'o lungime de 3000 de chilometrii, Dunarea trece prin optu diferite State. Legata cu Rinulu, prin canalulu lui Ludovicu, ea forméza, pentru comertiulu Europei centrale, un'a din arteriele cele mai principale de vieatia. Importanti'a cea mai mare inse, pentru comerciulu europeanu, Dunarea o capeta dela intrarea ei in Austro-Ungari'a; si acést'a importantia cresce cu catu ea se apropia de Marea Négra. Aprópe 100 de vapóre de diferite marimi si peste 350 slepuri ale societatii Dunarene, transporta pe fiacare anu peste 350 milióne de cantare de marfuri si aprópe unu milionu de caletori. Celelalte state ale Europei si mai cu séma Angli'a sunt asemenea impartasite in proportiuni mari, la beneficiile acestei mari cali de comunicatiune dintre Occidentu si Orientu.

„Noue, romaniloru, ne-a fostu incredintiata missiunea de a padi libertatea miscariloru pe Dunare, de a ocrotí interessele comerciului europeanu pe tóta lungimea Dunarei inferióre pana la Marea Négra. Astadi inse, in urm'a reusitei pretentiuniloru Russiei, acésta missiune a romaniloru va trece asupr'a Russiei. In façi'a acestei decisiuni a congressului credemu, ca tóte sfortiarile romaniloru din tóte partidele si mai alesu ale acelor'a, cari au desaprobatu ceea, ce s'a facutu pana acum'a, trebuie se aiba astadi cá singura tînta a cautá remedii in contr'a acestei mari nenorociri nationale. Mai presusu de luptele de partidu trebuie se fia patri'a comuna, a carei esistentia, a carei libertate, ale carei interesse vitale sunt puse in periculu. Candu s'a auditu pentru prim'a óra scirea despre periculu, care ne amenintiá, romanii uitasera cu totii luptele de partida si tóta tiér'a s'a redicatu cá unu singuru omu, spre a aperá integritatea si independinti'a Romaniei. Unu protestu unanimu alu prinçiului si alu corpuriloru legiuitórie fù respunsulu la pretentiunea formulata de contele Ignatieff. Acésta protestare unanima ne-a castigatu stim'a Europei intregi. Aceleasi proteste, repetate cu aceasi unanitate de corpurile legiuitórie, trebuie si astadi se formedie principal'a actiune a politicei romanesci: Nu voimu se damu nimicu, precumu nu voimu nici se luamu nimicu. Acésta politica trebuie s'o sustiena guvernulu, partidulu guvernamentalu, care domnesce adi in camere, si opositiunea, mai alesu opositiunea, alu carei rolu este de a apará cu energia si cu unu devotamentu patrioticu interessele tierei si a departá pericolele, ce ne amenintia. Missiunea opositiunei este de a silí pe guvernu a merge pe calea drépta si a nu'lu lasá se se abata dela dens'a. Interessulu opositiunei si interessulu comunu alu tierei ei dictédia in aceste grele momente indouita abnegatiune si unu indouitu devotamentu.“

Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la „Gazet'a Transilvaniei“ pentru semestrulu alu II-lea 1878.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v. cá se grabésca cu reinoirea lui, cá se li sé póta tramite fói'a regulatu.

Diverse.

(Datori'a de 80 milióne.) Cetitoriloru nostri le este cunoscutu, ca a fostu mare cearta intre nemti si unguri asupra detoriei de 80 milióne ce le-a fostu imprumutatu guvernulu austriacu dela banc'a nationala in 1863. Ungurii sustieneau, ca detori'a memorata privesce numai pe Austri'a si nu voieau se contribuie nimicu la platirea ei. In fine s'a aplanatu si cestiunea acést'a prin aceea, ca camer'a ungurésca in siedinti'a s'a dela 22 Iuniu a. c. a votatu legea, prin care se obliga si Ungari'a a plati partea s'a, adeca 30%, din datori'a de 80 milióne. Asupra acestei sume va trebuí se dé guvernulu austriacu precumu si celu ungaru cate-o obligatiune creditorelui, adeca bancei nationale, care in urm'a nouei impacari, prin care i s'a prelungitu privilegiulu pentru ambele state ale monarchiei inca pe 10 ani, va portá de aci incolo numele de „banca austro-ungara.“ Obligatiunea ce-o va dá guvernulu austriacu societatii de actiuni a „bancei austro-ungare“ va suná asia: „In urm'a obligatiunei dela 6 Ianuariu 1863, facuta pe bas'a conventiunei dela 3 Ianuariu 1863, a imprumutatu banc'a nationala austriaca privilegiata statului 80,000,000, dì optu dieci milióne florini v. a. si acestu imprumutu avea se i se replatésca la finea lui Decembre 1877 in bani gat'a. Banc'a nationala austriaca privilegiata lasa acestu imprumutu de 80,000,000 v. a. statului pentru timpulu catu va durá privilegiulu bancei austro-ungare fara dobenda si pe timpulu catu va durá acestu privilegiu, partea din castigulu curatu alu bancei, ce compete administratiuniloru ambeloru state, (Austri'a si Ungari'a) va fi a se intrebuintiá spre platirea acestui imprumutu subtragêndu-se din sum'a detorita. Dupa incetarea privilegiului bancei austro-ungare la 31 Decembre 1887, administratiunea de statu a regateloru si tierilоru representate in senatulu imperialu (Cislaitani'a) va platí acestei banci in bani gat'a restulu inca nesolvitu alu imprumutului susu memoratu, de cumva pana atunci nu se va face o noua conventiune.“ — Tecstulu acestei obligatiuni contiene, cumu vedemu, in puçine cuvinte istoriculu intregu alu detoriei de 80 milióne.

(Demonstratiunea antiaustriaca din Veneti'a.) In diu'a de 29 Iuniu se asteptá se sosésca la Veneti'a vaporulu „Archiduce Macsimilianu" cu óspeti din Triestu, cari voieau se faca o escursiune de placere in vechi'a cetate a laguneloru. Unu numeru mai mare de venetiani inchiriasera unu vaporu mare si voieau se mérga cu musica si stéguri inaintea fratiloru triestini. Tocmai, candu erau se plece inse, sosira mai multe telegrame din Triestu, cari spuneau. ca autoritatile austriace au opritu plecarea vaporului „Archiduce Macsimilianu". Nespusa a fostu indignarea si mani'a, ce a cuprinsu tóta societatea italiana la cetirea acestoru telegrame. O mare multime plecà la pieati'a San-Marco, care erá indesuita de poporu. Demonstratiunea se incepù inaintea localului redactiunei diariului „Rinovimento." Aci multimea incepù a strigá „Evviva Trieste, Trentino, Italia" s. a. Intre aceste strigate se audieá „Marsiulu regescu", esecutatu de capel'a orasiului. Dupa aceea multimea se duse inaintea palatului consulelui austriacu. Strigatele demonstrative de „Evviva Trieste" se reinoira aci, ba multimea devenise atatu de infocata, incatu incepù a asverlí cu bastóne si petrii, osupr'a casei consulelui, sparsera ferestrile, smulsera insigniele consulatului si le aruncara in canalu. Multimea erá aprópe de a patrunde in palatu spre alu derimá, candu eata ca sosesce cuestorele cu gendarmi si carabinieri. Provocarea acestuia, cá publiculu se se imprastie, a fostu primita cu fluerraturi. Numai dupace carabinierii au inceputu a face intrebuintiare de baionete se respandì multimea. Poporulu de aceea erá asia infuriatu pe consululu austriacu din Veneti'a, fiindu-ca se vorbiea, ca densulu ar' fi prevenitu pe autoritatile din Triestu, ca escurs'unea din cestiune avea de scopu demonstratiuni politice, si ca pentru aceea s'a opritu plecarea vaporului „Macsimilianu". — Demonstratiunea acésta era de natura de a turburá bunele relatiuni intre Itali'a si Austro-Ungari'a. De aceea guvernulu italianu a facutu totu ce i-a statu in potintia spre a documentá, catu de multu italianii regreta escesele poporatiunei venetiene comise in contra consulelui austriacu. In camera mai multi deputati interpelandu pe ministrulu de interne Zanardelli, acest'a si-a esprimatu profund'a s'a parere de reu si a disu, ca va luá stricte mesuri, cá asemeni casuri se nu se mai póta repetá. Cabinetulu austriacu s'a declaratu multiamitu cu satisfactiunea data de guvernulu si autoritatile italiane si a esprimatu dorinti'a, ca relatiunile amicabile intre ambele state se nu fia mai multu turburate de asemeni casuri regretabile.

(Manifestulu electoralu alu socialistiloru germani,) care a aparutu dilele aceste, provóca pe toti, cati aderéza la principiele socialiste, orasiani, tierani, lucratori, a se reuni spre a sustiené lupt'a si apoi dice: „Se reluamu vechi'a nóstra tactica: „Unulu pentru toti si toti pentru unulu." Se intramu in lupt'a electorala uniti, fora frica, si fideli principieloru. Se concentramu mediulócele nóstre de actiune asupra unui micu numeru de cercuri electorale, spre a poté reusi cu atatu mai siguru. Lucru esentialu nu e de a reuni sute de mii voci, ci de a reuni celu puçinu numerulu aceloru voci, ce s'au datu deputatiloru socialisti alesi la 10 Ianuariu 1877. Victori'a nóstra va insemná egalitate politica si sociala, liberarea economica a poporului lucratoriu." Conformu acestui manifestu socialistii se voru luptá, dér' spre a nu-'si risipi banii si fortiele numai in 28 cercuri de alegere. Acést'a strategia le va permite póte a-si sustiené positiunea in parlamentulu germanu.

(Societatea geografica din Parisu) a distribuitu dilele trecute premiele anuale in sal'a cea mare a Sorbonei sub presiedinti'a admiralului La Roncière-le-Noury. Medali'a cea mare fù acordata renumitului esploratoru alu Africei Stanley, care descrise intr'unu discursu tienutu in limb'a anglesa resultatulu minunateloru sale descoperiri in Afric'a centrala.

(Statistic'a Iasiului.) In cursulu lunei espirate Maiu s'au nascutu in cuprinsulu orasiului 219 prunci, dintre cari 109 baieti si 110 fete, dintre parinti chrestini au fostu 75, din parintii israeliti 144, numerulu copiiloru gasiti depusi in institulu Grigorianu si cuprinsi in numerulu susu aretatu au fostu 5; nasceri de gemeni s'au intemplatu de doue ori, nasceri de prunci morti au fostu 17. Numerulu mortiloru dintre populatiunea Iasiului s'au suitu la 215, prin urmare cu 60 mai puçinu decatu in lun'a precedenta Aprilie; 166 au moritu in domiciliulu loru, 36 prin diferite spitale civile ale orasiului si 13 copii gasiti in institutulu Grigorianu; 111 au fostu de secsu barbatescu si 104 de secsu femeescu; 105 au fostu chrestini si 110 israeliti. — Acésta cifra totala de 215, in proportiune cu populatiunea orasiului representa cate $2^{13}/_{15}$ la o mia de suflete. — Dintre locuitorii veniti din afara de orasiu au moritu 16 in spitale civile, incatu mortalitatea tuturoru spitaleloru civile se urca la 65 si anume: 40 la spitalulu Sf. Spiridonu, 12 la spitalulu israelitu si 13 la institutulu Grigorianu. In spitalele militarie romane au decedatu unu soldatu, ér' in spitalele russe 88 russi si 5 turci. Predominante au fostu bóle de infectiune si afectiuni cronice ale organeloru respiratorii, pe lenga cari au inceputu a se aretá mai adeseori, la copii mici si afectiuni catarhale si inflamatórie ale tractului intestinalu. Numerulu copiiloru morti in etate pana la 5 ani au fostu 104, si anume: 41 in etate pana la unu anu si 63 in etate de 1 pana la 5 ani; prin urmare proportiunea mortalitatiei copiiloru pana la 5 ani, in comparatiune cu numerulu intregu alu mortalitatiei representa $48^2/_5$ la suta. — „Curier. Bal."

(Starea sanitaria a ostirei russesci.) Din Petersburgu s'anuncia urmatóriel :e Aici se spera, ca resultatulu Congressului va fi favorabilu pacii. Se doresce intr'unu modu viu reintórcerea trupeloru russesci, care se afla acumu in Turci'a, unde suferu intr'unu modu crudu de tifusu exantematicu, de versatu si de disenteria, epidemii, in contr'a caror'a sciinti'a lupta in zadaru si care facu mari pustiiri in armata. Cifr'a bolnaviloru este acumu (18 Iuniu) de 30,000, adica aprópe 20 la suta. In acestu numeru nu s'au transportatu in Russi'a decatu 8000. S'au tramisu pe teatrulu de resbelu functionari de ai statului, intrebuintiati la controlu, cu missiunea de a inspectá servitiulu intendintiei in armata. Acésta mesura a datu cele mai bune resultate si a pusu capetu unoru numeróse abusuri. Din nefericire s'au descoperitu si de asta data fraude, care trecu peste ori-ce mesura si pe care o comissiune le-a doveditu in sarcin'a contracciiloru. Functionarii intendentiei erau adesea uniti cu acei contraccii si unu mare numeru dintre ei sunt pusi sub urmarire. („Rom.")

Sciri merunte din intru. — Pana acuma au fostu mobilisate in Austro-Ungari'a cu totulu 5 divisiuni. Acuma se voru mai mobilisá inca trei divisiuni spre intarirea contingentului din Croati'a si Dalmati'a, si adeca a 2-a de infant. din Vien'a, a 6-a din Graz si a 28-a din Laibach. — Esamenele de maturitate orale la gimnasiulu romanu din Brasiovu avura locu Luni c'unu succesu stralucitu. Dintre 7 maturisanti trei au primitu calculului de „deplinu maturi cu distinctiune", doui de „deplinu maturi" si doui de „maturi". Esamenulu de maturitate cu scolarii din clas'a III comerciala a fostu Marti si avù inca unu fórte bunu succesu. — Ni se scrie din Siermusi, ca senatulu scolasticu cu preotulu si docentele in frunte voru dá in 28 Iuliu st. n. unu balu in folosulu scólei gr.-c. de acolo.

Sciri merunte din Romani'a. Din Bolgradu afla „L'Orient", ca russii spera intr'unu resultatu bunu alu congressului, dér' nu incéta a se preparà pentru tóte evenimintele. Prin Bolgradu trecu trupe numeróse, cari vinu din Russi'a, mergendu in Bulgari'a, Romani'a séu in Basarabi'a romana. Dealtmintrea sosescu trupe si pe apa. Deunadile vreo 5000 ómeni veniudu peste mare dela Odess'a au desbarcatu la Chiustenge. — Aceleia-si fóie i se comunica, ca in Basarabi'a romana s'ar' fi aflandu in momentulu de façia 20,000 russi. — „Vocea Covurluiului" scrie, ca comerciantii din portulu Galati au primitu sciri din Tulcea, cari dicu, ca la scirea, ca Dobrogi'a va fi anesata Romaniei, poporatiunea romana si elena din acelu orasiu ar' fi facutu o calduróssa demonstratiune. — Acelasiu diuariu anuntia, ca in giurulu orasiului Galati se afla 5 lagare cu armata russa si ca unele din ele comunica prin telegrafu de campu. — „Rom." scrie, ca Mercuri a intratu in Bucuresci prin barier'a Sierbanu-Voda o compania de militari russi, mergendu la casarm'a Malmeson. Ei veneau dela Popesci. — Lini'a Rusciucu-Varn'a s'a deschisu in mediuloculu unei mari veselii russo-bulgare. —

Trei cuvinte

asupra opului intitulatu: **„Nou Abcdar romanescu"** de Vasile Petri, Sibiiu 1878."

Asupra acestui abcdar me asiu poté pronunciá in trei cuvinte si asia me si pronunciu, ca adeca acestu abcdar „e fórte bunu". Asiu aratá inse o simplitate prea mare déca nu 'mi-asiu descoperi parerile mai pre largu. Fiacare objectu de invetiamentu trebuie se-'si aiba partile sale constitutive speciale; numai, dér' chiaru numai Abcdar si cartea de lectura trebuie se cuprindia in sine materia si inca alésa si bine potrivita din tóte ramurile de invetiamentu, ca-ci indata ce unu ramu de invetiamentu nu e representatu proportionatu in unu Abcdar ori carte de lectura, acelu manualu e defectuosu si inca cu atatu e mai defectuosu, cu catu mai puçinu si mai neproportionatu e representatu cutare ramu; si dincontra: cutare carte de lectura va fi cu atatu mai buna, mai corespundiatória si mai usioru ducatória la scopu, cu catu mai bine si mai proportionalu sunt representatu tóte objectele de invetiamentu in ea. —

Tóte manualele singuratice de invetiamentu sunt relativu, mai puçinu séu mai multu grele de compusu, dér' o carte de lectura produce indiecita greutate, din causa ca ea trebue se le cuprinda pe tóte in sene, in órecare mesura.

Noulu abcdar romanescu de Vasile Petri in ori si ce directiune 'lu va cautá omulu, 'lu afla. 1. Cautesa: Religiune, moral'a, limb'a alésa, computu, istorii morale, istori'a nationala, fisica, geografia, desemnu, rogatiuni, poesii, etc. tóte se afla. 2. Cautesa: principiele pedagogice: dela micu la mare, dela simplu la compusu dela usioru la mai greu si „nimicu necunoscutu" etc. ca tóte se afla. 3. Cautesa: Caligrafia alésa, stilu elegantu, ortografia usióra (! ?) litere frumóse si desvolte, scrisóre clara, hartia fina, legatura buna, pretiu moderatu, ca si aceste tóte se afla peste asteptare.

Si in fine, ce cugeta cineva? ca dóra eu voiu se scotu acestu Abcdar din lume? nu o facu! nu o facu, ca nu o potu; ca-ci precumu este absurdu a afirmá cineva, ca esista omu sub sóre fara pecatu. totu asemenea absurdu este si aceea, a afirmá cineva, ca cutare manualu e liberu de ori si ce defecte. Acestu Abcdar inca 'si are scaderile sale, inse bine trebuie se ne notamu: ca déca vomu pune in cumpena partea cea buna cu scaderile, apoi aceste din urma atatu sunt de mici si neinsemnate facia cu bunatatea generala a opului, incatu nici ca merita a-se mai aminti.

Déca eminentulu nostru pedagogu Vasile Petri s'a binemeritatu si pana acum pe campulu literaturei pedagogice, apoi acum prin compunerea si edarea acestui Abcdar a pusu corón'a.

Tóderu.

PLEVN'A.

(Rectificarea unoru erori de tiparitu)

Nr. 47. versu 10 in locu de „cas'a" monotóna" trebuie se stè „Oasa monotóna".

Versulu din urma, colón'a a doua trebuie se sune:

„O scóte-ne din tésculu, in car' suntemu striviti!"

Apoi indata dupa acestu versu urméza unulu, antepenultimulu din acelu numeru, care trebuie se sune asia:

„Purtavomu umilinti'a, dér' aibi si tu-indurare!"

N. 48. Colón'a antaia versu 20 se repetéza cuventulu „sermanulu" din versu 19, in loculu carui trebuie se stea „seraculu" Strof'a a doua se incepe cu-o mistificatiune, carea intuneca sensulu cu totulu si adeca trebuie se stè in locu de: „Abia aude Carolu . . ." „Abia aude Tiarulu, cu cata veselia..."

Colón'a a doua strofa: „Osmanu, de-a carui spada. . . ." Versu 9 trebuie se sté in locu de potu fi mandru" „poti fi mandru", prin urmare si in versulu urmatoriu in locu de: „se 'si punu" „se-ti puni."

in alu diecelea versu din urma trebuie se sté in locu de „se 'ncovóie" „se 'ncóvae". Apoi curendu dupa asta in locu de: „se taie ghiare crunte" „se táia ghiar'a crunta. Trecu cu vederea erorile de interpunctiune din lips'a spatiului. —

Vien'a, 3 Iuliu 1878.

B. Michailu Lazaru.

Sciri ultime telegrafice.

Berlinu, 8. Iuniu. Cestiunea privitóre la Batum s'a aplanatu. Batum remane Russiei, acést'a inse va darimá fortareati'a si va construi unu portu liberu.

Berlinu, 9. Iuliu. In siedinti'a de astadi s'au resolvitu cestiunile confiniarie. In privinti'a fruntarieloru la Batum avù locu o discussiune lunga minutiósa, care se fini in modu multiamitoriu. Cestiunea darimarei fortareției Batum nici nu s'a discutatu in congressu ea se va resolvi directu intre Angli'a si Russi'a.

Mane se voru aduce la finitu tóte cestiunile si póte ca Sambata se va subscrie protocolulu. In diu'a aceea se va dá unu prandiu mare in onórea delegatiloru.

☛ Cu numerulu acest'a se finesce semestrulu I-u.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.